

**КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Затверджено
наказом директора
від 31.08.2023 № 32/1-01

**Інструкція № 57
з безпеки життєдіяльності
під час дорожнього руху**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція розроблена у відповідності до Закону України "Про охорону праці" (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 26 грудня 2017 року N 1669 та відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про Правила дорожнього руху» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 553 від 11.07.2018).

1.2. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти педагогічного коледжу у супроводі керівника навчальної групи/викладача/супроводжувача за наказом для попередження дитячого дорожньо-транспортного травматизму.

1.3. Ця інструкція з охорони праці керівника навчальної групи/викладача/супроводжувача під час пішохідних екскурсій в місті чи в транспорті.

1.4. Інструкція розроблена з метою безпечного проведення пішохідних екскурсій з учнями чи переміщення в транспорті.

2. Порядок проведення пішохідної екскурсії зі здобувачами освіти

2.1. Керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом шикує дітей і перевіряє їх за списком, розподіляє супроводжуючих дорослих, видає сигнальні прапорці, проводить інструктаж згідно з інструкцією з охорони праці при проведенні пішохідних екскурсій з дітьми.

2.2. Здобувачі освіти (студенти) уважно слухають керівника навчальної групи/викладача/супроводжувача призначеного наказом.

2.3. Студенти під час руху повинні не порушувати стрій: не перебігати, не обганяти товаришів, не кричати, не штовхатися.

2.4. Під час переходу вулиці треба дотримуватися правил дорожнього руху.

2.5. Забороняється брати з собою колочі, ріжучі, токсичні і легко займисті речовини і предмети.

2.6. Керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом не повинен дозволяти студентам виходити з колони.

2.7. У пункті призначення керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом перевіряє всіх по списку, ще раз нагадує дітям правила поведіння.

2.8. При поверненні з екскурсії дотримуватися тих самих правил: вишикувати дітей, перевірити за списком. Залишити після себе чистим місце перебування. Супроводжувачим зайняти свої місця.

2.9. Група повертається в повному складі в педагогічний коледж,

забороняється відпускати будь-кого по дорозі без письмового дозволу батьків (заяви).

3. Порядок організації та шикунання групи дітей для проходження

3.1. При проведенні прогулянок або екскурсій з дітьми по вулицях, тротуарах та дорогах, при загальній кількості вихованців у групі понад 15 осіб, має бути не менше двох дорослих супроводжуючих.

3.2. Один з супроводжуючих призначається старшим і відповідальним за всю групу. Старший супроводжуючий йде попереду групи, а другий - замикає позаду. У разі, коли супроводжуючий один, він повинен знаходитися позаду групи дітей, щоб постійно їх бачити.

3.3. Діти повинні вишикуватися в колону по два і взяти один одного за руки. Необхідно стежити, щоб під час руху колони в руках у них не було сторонніх предметів і іграшок.

3.4. Кожен з супроводжуючих повинен мати при собі червоний прапорець.

4. Порядок проходження по тротуарах і узбіччях доріг

4.1. Група студентів, побудованих в колону по два, при русі кроком по тротуару або пішохідній доріжці, дотримується правої сторони. Група повинна йти по тротуару чи пішохідних доріжках, по узбіччю дороги, не виходячи на проїжджу частину.

4.2. Супроводжуючі (керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом) зобов'язані перебувати з боку проїжджої частини попереду і позаду колони і не дозволяти дітям виходити на проїжджу частину.

4.3. Якщо вздовж дороги тротуар або пішохідна доріжка відсутня, дозволяється вести колону дітей по лівому узбіччю дороги назустріч руху транспортних засобів, але тільки лише в світлий час доби.

4.4. При русі по узбіччю дороги, незалежно від кількості дітей в групі, має бути два супроводжуючих. При цьому вони несуть два червоних прапорця: один в голові групи, інший - позаду колони.

4.5. Вести дітей слід продуманим маршрутом, щоб по шляху було якомога менше переходів через проїжджу частину дороги або вулиці.

4.6. Супроводжуючі (керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом) зобов'язані уважно стежити за виїздом машин з дворів і прилеглих вулиць.

5. Порядок переходу проїжджої частини вулиці і дороги

5.1. Переходити проїзну частину дороги дозволяється в місцях з наявністю розмітки або дорожнього знака «пішохідний перехід», а якщо їх немає – на перехрестях по лінії тротуарів. Дозволяється переходити дорогу по пішохідних переходах (наземним або під земним). Під час переходу дороги з одностороннім рухом необхідно визначити, в який бік рухаються машини, щоб знати, з якого боку чекати появу небезпеки

5.2. На регульованих перехрестях проїжджої частини переходити групі можна тільки при дозвільному сигналі світлофора або регулювальника.

5.3. Поза населеними пунктами при відсутності пішохідних переходів дорогу слід переходити тільки під прямим кутом у місцях, де вона добре проглядається в обидві сторони, і тільки після того, як вихователь переконається у відсутності транспортного засобу, що наближається. Перехід вулиць і доріг з групою дітей в зоні обмеженої видимості, коли існує можливість раптової появи транспорту, суворо заборонений!

5.4. При переході нерегульованих перехресть і заміських доріг, а також перехресть, обладнаних світлофором або з регулювальником, вихователі, які супроводжують, повинні мати наготові червоні прапорці.

5.5. Перед початком переходу вулиці або дороги відповідальному супроводжуючому необхідно зупинити направляючу пару дітей, з метою групування колони.

5.6. Перед початком переходу дороги супроводжуючий повинен оцінити дорожню обстановку, вийти на проїжджу частину з піднятим червоним прапорцем, щоб привернути увагу водіїв, і тільки переконавшись, що його помітили можна починати перехід колони дітей через дорогу.

5.7. Під час переходу через проїжджу частину:

- переводити дітей через вулицю суворо в місцях, де є знаки пішохідного переходу, по пішохідних доріжках на зелений сигнал світлофора, навіть при відсутності машин;
- переводити дітей через вулицю не поспішаючи, спокійним розміреним кроком найкоротшим шляхом;
- суворо стежити за тим, щоб діти не відволікалися на розмови між собою і по телефону, не штовхали один одного і не влаштовували ігор;
- заборонено виводити дітей на проїжджу частину з-за транспорту або кущів, які загороджують видимість дороги;
- слід переконатися в тому, що всі автомобілі поступаються вам дорогу.

5.8. Якщо група не встигла закінчити перехід проїжджої частини до моменту появи транспорту на близькій відстані, керівник навчальної групи/викладач/супроводжувач призначений наказом, додатково попереджає водія підняттям червоного прапорця, розвернувшись обличчям до транспортного засобу, що наближається.

6. Правила поведінки в автобусі, тролейбусі, поїзді, метро:

6.1. Якщо немає вільних місць, намагайтеся стояти у центрі проходу. Тримайтеся за поручень, інакше при поштовху ви ризикуєте впасти і вдаритися.

6.2. Не забувайте про свої речі.

6.3. Не стійте біля виходу, тому що саме тут вас можуть пограбувати; якщо буде велика давка, вас можуть виштовхнути, якщо двері будуть погано зачинені.

6.4. Виходячи із транспорту, намагайтеся не штовхатися, не наступати пасажиром на ноги і не потрапити під колеса транспорту.

6.5. На станціях не обходьте потяг, що стоїть, дуже близько від нього, бо він може раптово рушити.

6.6. Не намагайтеся їздити у товарному потягу.

Під час поїздок пасажирським потягом пам'ятайте:

- найбезпечніший вагон - у середині потяга;

- якщо ви невпевнено почуваетесь на верхній полиці, спробуйте помінятися місцями з сусідами або попросіть провідника перевести вас на нижнє місце;

- якщо ви знаходитесь на верхній полиці, подумайте, як застрахувати себе від падіння на випадок різкого гальмування;

- пийте воду тільки із титана, що біля купе провідника, або воду у закритій упаковці.

6.7. Аварійні ситуації на залізниці і в прилеглих до неї районах можуть виникати через екстрене гальмування потяга, зіткнення потягів, порушення струмонесучого проводу, пожежі.

6.8. Пожежа у поїзді має специфічні особливості. В обмеженому просторі вагону зосереджено багато людей. Температура повітря у вагоні швидко підвищується, до того ж при горінні виділяються отруйні гази. Вузькі коридори утруднюють евакуацію пасажирів.

Пам'ятай!

- прохід до дверей купе повинен бути вільним. Якщо він заставлений речами, необхідно звернути на це увагу провідника;

- якщо на випадок аварії ваш вагон перекинувся або пошкодився, а вихід недоступний - вибирайтесь через вікно (якщо вікно не відчиняється - вибийте скло).

6.9. На випадок пожежі у вагоні потяга:

- негайно повідомте провідника про пожежу, повідомте пасажирів про те, що сталося, розбудіть тих хто спить;

- зачиніть вікна, щоб вітер не роздував полум'я;

- тікайте від пожежі в передні вагони. Якщо це не можливо, йдіть у кінець потяга, зачиняючи після себе усі двері - в купе, тамбурах і міжвагонних переходах;

- якщо існує загроза для вашого життя, не намагайтесь рятувати від вогню свої речі;

- без необхідності не вистрибуйте з вагона на ходу і не намагайтесь залізти на дах - це небезпечно! Але у крайньому випадку стрибайте, одягнувши на себе якомога більше одягу для амортизації або «обійнявши» матрац;

- якщо у вагоні виникла пожежа, то, перш ніж вийти в коридор, необхідно захистити органи дихання цупкою тканиною, головним убором;

- пам'ятайте, що навіть при пожежі не можна користуватися стоп - краном при знаходженні потяга на мосту, в тунелі та інших місцях, де є труднощі з евакуацією пасажирів;

- відчувши запах палаючої гуми, побачивши дим, негайно повідомте про це провідника;

- при загрозі аварії поїзда необхідно добре триматися за поручні або щось стійке, а також впертися ногами у сидіння, стінку вагона. Звичайні шляхи

евакуації - через виходи. При цьому краще виходити на той бік, де немає рейок для зустрічного руху. За необхідності можна використати вікна - аварійні виходи.

7. Надзвичайні ситуації на автомобільному транспорті

Для збереження свого здоров'я і життя необхідно пам'ятати:

- найнебезпечніші на дорозі перехрестя, швидкісні траси та ділянки руху, зони обмеженої видимості, особливо небезпечна дорога під час ожеледиці;
- не можна переходити дорогу на червоне світло, навіть якщо немає машин;
- переходити дорогу можна, попередньо подивившись спочатку ліворуч, а потім праворуч;
- не можна вибігати на дорогу із - за перешкоди (транспорту, що стоїть біля узбіччя, високого замету, кіоску тощо). Воді не встигають загальмувати при раптовому виникненні пішохода;
- на зупинці автобус і тролейбус потрібно обходити ззаду, а трамвай спереду;
- ходіть по тротуару; якщо ж його немає і доводиться іти узбіччям дороги, вибирайте той бік, де машини рухаються вам назустріч;
- ніколи не розраховуйте на уважність водія, сподівайтесь лише на себе!
- обходьте стороною виїзди з гаражів, автостоянок та інших подібних місць: автомобіль може виїхати заднім ходом і водій тебе не побачить;
- якщо тобі страшно переходити вулицю самому, попроси когось з дорослих тебе перевести або навіть дочекайся, поки дорослий буде переходити дорогу, і йди разом з ним;
- будь особливо обережним при переході вулиці, коли в очі світить сонце. Яскраве сонячне світло сліпить очі, і ти можеш не побачити машини яка наближається;
- не вискакуй на проїзну частину вулиці за м'ячем чи іншою іграшкою ти ризикуєш не побачити машини і потрапити під неї;
- якщо на перехресті чергує регулювальник – слухайся його вказівок;
- не катайся на велосипеді на проїзній частині вулиці, де їздить транспорт.

8. Правила поведінки на залізничному транспорті

З метою попередження надзвичайних ситуацій у районі залізничного вокзалу та залізничних колій:

- не ходіть по коліях;
- переходьте залізничне полотно в установлених місцях - по перехідному мосту або пішохідному настилу;
- стійте на відстані не менше двох метрів від краю платформи;
- не намагайтеся перебратися на інший бік потяга під вагонами або через автозчеплення;
- не залазьте на опори ліній електропередачі, не чіпайте їх руками,

тримайтеся далі від електропроводів, що лежать на землі;

- не чіпайте стоп – кран без крайньої необхідності;

- не висовуйтеся з вікон;

- не відчиняйте зовнішні двері під час руху поїзда, не стійте на підніжках;

- виходячи з вагону на зупинках, не відходьте далеко від потяга, не перетинайте колії.

9. Правила поведінки користувача транспортним засобом

Чітко виконувати вимоги Правил дорожнього руху.

- заборонено кататися на транспортних засобах, що не відповідають погодним умовам, часу доби (велосипедах, мопедах, роликах тощо);

- категорично заборонено кататися на велосипедах, самокатах, роликах та інших засобах для розваг на проїжджій частині чи біля неї. Катання на даних предметах здобувачі освіти повинні здійснювати у спеціально відведених для цього місцях і під наглядом дорослих, батьків;

- проїжджою частиною дороги рухатися на велосипеді можна особам, які досягли 14-ти років, тільки велосипедною доріжкою, у разі відсутності такої – на відстані не більше 1 метра від краю дорожнього полотна;

- керувати мопедом дозволяється особам старше 16 років за наявності посвідчення водія категорії А1, страховки;

- мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світловими відбивачами: попереду – білого кольору, збоку – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом;

- у жодному разі не можна чіплятися за задній бампер машин, автобусів та іншого – ці дії визначені вищою категорією небезпеки, що може призвести до ДТП, травмування й загибелі;

- заборонено керувати транспортним засобом (мопедом, велосипедом, роликами тощо), які не відповідають технічним умовам виробника (несправне рульове управління, відсутні або несправні гальма, відсутні світлоповертачі, відсутній чи неробочий звуковий сигнал та інше); у темну пору доби; рухатися автомагістралями, якщо є поряд велосипедна доріжка; рухатися тротуарами і пішохідними доріжками; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;

- для катання на інших засобах (скейтборди, самокати, ролики тощо) слід обирати місце на безпечних майданчиках та пристосованих для цього місцях, на проїжджу частину виїжджати заборонено.

Витяг з **розділу 6** Правил дорожнього руху «Вимоги до водіїв мопедів і велосипедів»

- рухатися дорогою на мопедах дозволяється особам, які досягли 16-річного, на велосипедах – 14-річного віку. Під час руху дорогою водій мопеда та пасажир, якого він перевозить, зобов'язані бути **в застібнутих мотошоломах**. Для водіїв мопедів і велосипедів місцевими органами виконавчої влади може бути встановлена картка, в яку заноситься інформація про водія і яку водії мопедів чи велосипедів у такому разі повинні мати при

собі;

- мопеди і велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світлоповертачами: спереду - білого кольору, збоку - оранжевого, ззаду - червоного;

- для руху в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості на мопеді необхідно увімкнути освітлення, на велосипеді - ліхтар (фару);

- водії мопедів і велосипедів, рухаючись групами, повинні їхати один за одним, щоб не заважати іншим учасникам дорожнього руху. Колона велосипедистів, що рухається проїзною частиною, повинна бути розділена на групи (до 10 велосипедистів у групі) з дистанцією руху між групами 80-100 м;

- водії мопедів і велосипедів можуть перевозити лише такі вантажі, які не заважають керувати транспортним засобом і не створюють перешкод іншим учасникам дорожнього руху;

- якщо велосипедна доріжка перетинає дорогу поза перехрестям, водії мопедів і велосипедів зобов'язані дати дорогу іншим транспортним засобам, що рухаються дорогою;

- водіям мопедів і велосипедів забороняється:

а) керувати мопедом або велосипедом з несправним гальмом, звуковим сигналом, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості - з неувімкненою фарою і заднім ліхтарем на мопеді чи без світлоповертачів на велосипеді;

б) рухатися автомагістралями і дорогами для автомобілів, а також проїзною частиною, коли поряд є велосипедна доріжка;

в) рухатися тротуарами і пішохідними доріжками (крім дітей до 7 років на дитячих велосипедах під наглядом дорослих);

г) під час руху триматися за інший транспортний засіб;

г) їздити не тримаючись за руль та знімати ноги з педалей (підніжок);

д) перевозити пасажирів на велосипеді, за винятком дітей до 7 років, на додатковому сидінні, обладнаному надійно закріпленими підніжками;

е) буксирування мопедів і велосипедів;

є) буксирування причепа, не передбаченого для експлуатації з цими транспортними засобами.

Водії мопедів і велосипедів повинні виконувати вимоги інших пунктів Правил дорожнього руху, що стосуються водіїв або пішоходів.

Витяг з **розділу 2** правил дорожнього руху «Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів»

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

а) посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

б) реєстраційний документ на транспортний засіб;

в) чинний страховий поліс (договір) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (на електронному або паперовому носії), відомості про який підтверджуються інформацією, що міститься в Єдиній централізованій базі даних щодо

обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, або страховий сертифікат "Зелена картка" (на електронному або паперовому носії), виданий іноземним страховиком відповідно до правил міжнародної системи автомобільного страхування "Зелена картка";

д) у разі встановлення на транспортному засобі розпізнавального знака «Водій з інвалідністю» — документ, що підтверджує інвалідність водія або пасажирів (крім водіїв з явними ознаками інвалідності або водіїв, які перевозять пасажирів з явними ознаками інвалідності).

2.2. Власник транспортного засобу, а також особа, яка використовує такий транспортний засіб на законних підставах, можуть передавати керування транспортним засобом іншій особі, що має при собі посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії.

Власник транспортного засобу може передавати такий засіб у користування іншій особі, що має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, передавши їй реєстраційний документ на цей транспортний засіб.

2.3. Для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний:

а) перед виїздом перевірити та забезпечити технічно справний стан і комплектність транспортного засобу, правильність розміщення та кріплення вантажу;

б) бути уважним, стежити за дорожньою обстановкою, відповідно реагувати на її зміну, стежити за правильністю розміщення та кріплення вантажу, технічним станом транспортного засобу і не відволікатися від керування цим засобом у дорозі;

в) на автомобілях, обладнаних засобами пасивної безпеки (підголовники, ремені безпеки), користуватися ними та не перевозити пасажирів, не пристебнутих ремнями безпеки. Дозволяється не пристігатися в населених пунктах водіям і пасажирів з інвалідністю, фізіологічні особливості яких унеможливають користування ремнями безпеки, водіям і пасажирів оперативних та спеціальних транспортних засобів; (пункт змінено 11.11.2020)

г) під час руху на мотоциклі або мопеді бути в застебнутому мотошоломі й не перевозити пасажирів без застебнутих мотошоломів;

г) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

д) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;

е) повідомляти дорожньо-експлуатаційним організаціям або уповноваженим підрозділам Національної поліції про виявлені факти створення перешкод для дорожнього руху;

є) не вчиняти дій, внаслідок яких може бути пошкоджено автомобільні дороги та їх складові, а також завдано шкоди користувачам.

2.4. На вимогу поліцейського водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

а) пред'явити для перевірки документи, зазначені в пункті 2.1;

б) дати можливість перевірити номери агрегатів і комплектність транспортного засобу;

в) дати можливість оглянути транспортний засіб відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав, у тому числі провести з використанням спеціальних пристроїв (приладів) перевірку технічного стану транспортних засобів, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому технічному контролю.

10. Завершальні положення інструкції

Перевірка і перегляд інструкції повинна здійснюватися не рідше одного разу на 5 років.

Дана інструкція повинна бути достроково переглянута в наступних випадках:

- при перегляді міжгалузевих і галузевих правил і типових інструкцій з охорони праці та техніки безпеки;
- при черговому впровадженні нової техніки і (або) нових технологій;
- за результатами аналізу матеріалів розслідування аварій та нещасних випадків на робочому місці, а також професійних захворювань;
- на вимогу Державної служби України з питань праці.

РОЗРОБИВ:

Заступник директора
з навчальної роботи _____

Літта МАКСІМОВА

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці _____

Ірина ЛІНОК

Додаток
до Інструкції № 57
з безпеки життєдіяльності
під час дорожнього руху

В Україні під час воєнного стану діють обмеження на рух мопедів та мотоциклів із гучним вихлопом (так званих «прямотоків»), оскільки їхній звук нагадує дрони-камікадзе. У багатьох регіонах заборонено використання гучної техніки, а поліція може вилучати такі транспортні засоби, передаючи їх на потреби ЗСУ.

Рішення про заборону руху мотоциклетним транспортом та користування господарськими інструментами з двигунами внутрішнього згоряння (мотокоси, -пили) під час повітряної тривоги приймається адміністрацією територіальних громад.

Звернення начальниці районної військової адміністрації Ольги Коріненко від 12.10.2022:

Власників мототехніки в Олександрійському районі просять не виїжджати та не заводити мотоцикли, квадроцикли, моторолери або мопеди під час сигналу «Повітряна тривога».

Також не варто використовувати бензопили, мотокоси, інші інструменти з двигунами внутрішнього згоряння до відбою тривоги.

Це все допоможе краще виявляти і знешкоджувати безпілотники ворога.
Давайте наближати Перемогу разом!

Під час повітряної тривоги слід:

- зупинити мототранспорт;
- заглушити двигун;
- пройти в найближче укриття.